

NOTAT

Miljø- og Fødevarerministeriet
Miljøstyrelsen

Jord & Affald
J.nr. MST-729-00103
Ref. pefbr
Den 14. december 2015

Status på etablering af tilskudsordning for biocover

Baggrund og økonomi

Da forsyningsikkerhedsafgiften (FSA) blev tilbagerullet i 2014, opstod der en manko i forhold til landets klimamålsætning, og biocover blev foreslået som et kompenserende tiltag. Som led i Energiforliget, og herunder Aftale om tilbagerulning af FSA mv. og lempelser af PSO af juni 2014, er der afsat sammenlagt 185,2 mio. kroner (PL 2014 niveau) til en tilskudsordning til biocover på danske deponeringsanlæg/lossepladser og gamle affaldsdepoter – heraf 176,6 mio. kr. i tilskudsmidler til anvendelse i 2014-2017. Midlerne er afsat på aktstykke nr. 15 afgjort d. 30. oktober 2014 og på Finansloven for 2015. Tilskudsmidlerne har form af en anlægsbevilling og kan således overføres mellem de enkelte år.

Tabel 1. Samlet biocover-bevilling (FL 2015, PL 2015, mio. kr.)

	2014	2015	2016	2017	Sum
Tilskud	23,3	45,0	55,3	54,4	178,0
Drift	0,9	1,9	2,2	2,2	7,2
Forundersøgelser	1,5	0,0	0,0	0,0	1,5
Sum	25,7	46,8	57,5	56,6	186,7

Teknologien

Biocover er en teknologi, der udnytter, at bakterier i kompostlag på overfladen af deponeringsanlæg/lossepladser kan omsætte udsivende metan fra affaldet til kuldioxid. Dette er hensigtsmæssigt i klimaøjemed, da metan er en kraftig drivhusgas, som har 25 gange højere opvarmningseffekt end CO₂ pr. ton.

Teknologien er beskrevet i det tværministerielt udarbejdede Virkemiddelkatalog fra 2013, som indgår i regeringens klimaplan fra 2013. Biocover beskrives som en omkostningseffektiv teknologi til at reducere drivhusgasudslippet, idet teknologien er behæftet med en lav skyggepris (prisen pr. ton reduceret drivhusgas). Dog tages der i Virkemiddelkataloget forbehold for usikkerheder omkring størrelsen af metan-emissionen fra lossepladserne i Danmark og effekten af biocover samt den begrænsede erfaring med biocover i stor skala.

Forundersøgelser og bekendtgørelse

På baggrund af de usikkerheder, der nævnes i Virkemiddelkataloget, er der på aktstykke nr. 15. afsat 1,5 mio. kr. til et forundersøgelserprogram (jf. tabel 1). I december 2014 indgik Miljøstyrelsen kontrakt med Danmarks Tekniske Universitet (DTU) om udførsel af forundersøgelser, der er påbegyndt i januar 2015. Forundersøgelserne har bl.a. til formål at:

- Tilvejebringe grundlaget for udvikling af en velfungerende tilskudsordning
- Sikre vellykkede og omkostningseffektive biocover-løsninger

- Afklare hvordan reduktionen i drivhusgasudledning kan dokumenteres over for FN, og således indgå i Danmarks klimaregnskab
- Sammenligne biocover-teknologien med gasindvinding mhp. energiudnyttelse

I 2. kvartal 2015 blev det i projektets styregruppe besluttet at udvide forundersøgelserne. Dette for yderligere at minimere den usikkerhed, der fremgår af virkemiddelkataloget, og for at øge udbyttet af de tilskudsmidler, der gives når tilskudsordningen går i drift. Det blev således besluttet at flytte en del af tilskudsmidlerne til flere forundersøgelser. Forundersøgelserne er udvidet, så de indeholder følgende aktiviteter:

- Der er indgået kontrakt med DCE (Nationalt Center for Energi og Miljø), der står for indrapportering af effekten af biocover til FN. DCE skal udvide den danske udledningsmodel til at omfatte effekten af biocover. Desuden vil DCE foretage en kvantificering af de tal, der ligger til grund for estimatet af effekten af biocover som angivet i virkemiddelkataloget.
- Der er desuden indgået kontrakt med Danske Regioner, der står for den offentlige indsats på gamle lossepladser (ca. 3000 lossepladser). Danske Regioner udfører en screening af regionernes kortlagte lossepladser, med henblik på at identificere de pladser, som har størst potentiale for metangasdannelse. Kortlægningen skal understøtte, at tilskudsmidler ansøges af anlæg med størst potentiale for at opnå reduktioner i udledningen af metan.
- Hen over sommeren 2015 er der opstartet syv pilotprojekter. Pilotprojekterne forventes at mindske de usikkerheder, der fremgår af virkemiddelkataloget, idet de bringer øget viden om størrelsen af metan-emissionen fra lossepladserne i Danmark, hvordan biocover etableres i praksis og effekten af biocover. Desuden foregår etableringen af pilotprojekter stort set efter samme ansøgnings- og tildelingsprocedure, som forventes anvendt, når den egentlige biocover-tilskudsordning startes op. Herved giver pilotprojekterne mulighed for at afprøve proceduren for ansøgning om tilskud og tildeling af disse.

Midlerne til udvidelsen af forundersøgelserne udgør ca. 11 mio. kr., og de flyttes fra tilskudsmidlerne. Størstedelen (ca. 9,5 mio. kr.) af udvidelsen allokeres til pilotprojekterne. Pilotprojekterne foregår på anlæg, der med høj sandsynlighed vil komme i betragtning under tilskudsordningen, og overflytningen af disse midler kan således betragtes som et tidligere afløb af midler.

Udover udvidelsen af forundersøgelser blev det i foråret 2015 besluttet at tilskudsordningen udmøntes i en bekendtgørelse. Denne har været i høring fra 10. juli til 4. september 2015, og de indkomne høringssvar er i gang med at blive behandlet herunder afklaring om skatteforhold i forbindelse med tildeling af midler.

Tidsplan

Folketingets daværende miljøudvalg og klima- og energiudvalg er via notat i januar 2015 orienteret om en forventet opstart af tilskudsordningen i sommeren 2015. Offentligheden er via høringsbrev til bekendtgørelse i juli og hjemmeside orienteret om en forventet opstart i efteråret 2015. Opstarten må dog skydes yderligere af flere årsager:

- Det blev oprindeligt vurderet, at pilotprojekter ikke ville forsinke projektet, men tekniske udfordringer har forsinket de indledende baselinemålinger og dermed indsamling af erfaring og viden i forhold til at etablering af tilskudsordningen.
- En række tekniske eksperter er tilknyttet projektet for at bidrage med teknisk viden og udføre konkrete opgaver, der skal medvirke til løbende at evaluere og vurdere opnåelse og overholdelse af forudsætninger for etablering af biocover, herunder vurdering af skyggepris og opnåelse af reduktionspotentiale. I Danmark er DCE og DTU de førende eksperter på hhv. CO₂-modellering og biocover, og derfor tilknyttet projektet. Det har været nødvendigt at udvide omfanget af visse opgaver, hvorfor begge parter har været forsinkede med en række af deres fastlagte leverancer.

- Beslutningen om at regulere tilskudsordningen via en bekendtgørelse har som sagt også forsinket opstarten, og høringen har bl.a. givet anledning til en udredning omkring skatteforhold i tilskudsordningen.
- Derudover har projektet oplevet en række ressourcemæssige udfordringer som følge af ressortændringer og udskiftning i organiseringen omkring projektet.

Alle forundersøgelser og bekendtgørelsen forventes afsluttet i 1. og 2. kvartal af 2016, og tilskudsordningen forventes at træde i kraft pr. 1. juli 2016. Herefter kan Miljøstyrelsen tage imod og behandle ansøgninger til ordningen.

Afløb af midler

Det er redegjort over for daværende Miljøudvalg og Energiudvalg (i notat dateret 27. januar 2015), at der ikke forventes et afløb med en tidsprofil svarende til det, der angives i FL15 (se tabel 1). Med henvisning til at midlerne først blev bevilliget i 4. kvartal 2014, og at de oprindelige forundersøgelser var en nødvendig forudsætning for etablering af tilskudsordningen, blev udvalgene informeret om, at hovedparten af bevillingen forventedes afholdt i 2016 og 2017.

Forventet afløb i 2015 er ca. 4 mio. kr. grundet forsinkelserne beskrevet ovenfor. Afløb i 2016 forventes på ca. 25 mio. kr. mod 55,3 mio. kr. ifølge FL 2015, idet ordningen først forventes åbnet for ansøgninger sommeren 2016.